

“Ελλάς, πλήρωνε ... και μη μιλάς”

Σε ένα πρόσφατο ταξίδι μας στη γειτονική Μακεδονία, μια γυναίκα από την πόλη Μπίτολα αναφώνει: «γιατί οι έλληνες λένε ότι είμαστε “ανύπαρκτοι”; Αφού είμαι εδώ, μπροστά σας». Κατόπιν, μας διηγήθηκε ένα περιστατικό που της συνέβη πριν λίγα χρόνια, κατά τη διάρκεια των διακοπών της στην Πελοπόνησο: «Πρώτη φορά στην Ελλάδα», την ρωτά ο οδηγός των ΚΤΕΛ. «Όχι. Πολύ συχνά πηγαίνορχομαι στην Φλώρινα», ήταν η απάντηση της. «Δεν κατάλαβες την ερώτηση», συνεχίζει με νόημα ο έξυπνος πελοποννήσιος, «πρώτη φορά στην Ελλάδα; Εκεί που λες εσύ είναι βουλγαρία». Το σπαρτιάτικό αυτό τοπικιστικό αστείο ήταν διασκεδαστικό βέβαια και για εμάς γιατί έχει και μια δεύτερη ανάγνωση.

Το 1913 αυτό που λέμε γεωγραφικά Μακεδονία τριχοτομήθηκε μεταξύ σερβίας, ελλάδας, βουλγαρίας. Οι βαλκανικοί πόλεμοι βοήθησαν τους καλύτερα προετοιμασμένους και πιο αιμοσταγείς στρατούς και τα κράτη με τα καλύτερα κονέ. Η ελλάς ανταμείφθηκε. Άλλα μέσα στη χαρά και την ευεξία που ένιωθε η ηγεσία της Αθήνας δεν μπορούσε να παραβλέψει πως τα κέρδη της κουβαλούσανε και κάποια βάρη. Βαλκανικό έδαφος γιαρ η Μακεδονία, συνεπώς εξαιρετικά μπάσταρδο, γλωσσικά, πολιτισμικά, εθνοτικά. Σημαντικό πρόβλημα: Τι πρόβλημα ακριβώς; Ότι όλοι ετούτοι που ενσωματώνονταν στα ελληνικά πλέον εδάφη θα έπρεπε πια να αισθάνονται και “έλληνες”. 100 χρόνια από σήμερα, λοιπόν, ξεκινά το πρόβλημα του «μακεδονικού» ή «σκοπιανού», σε νεότερες βερζόν. Για να λυθεί το πρόβλημα, τους σλαβόφωνους κατοίκους των νεο-προσαρτημένων περιοχών τους περίμενε μια ποικιλότροπη ελληνική βία που μεταξύ άλλων περιλάμβανε: αωμή βία, εξαναγκαστικές μετακινήσεις πληθυσμού και οργανωμένη και μαθηματικά υπολογισμένη πληθυσμιακή πολιτική εποικισμού, τρομοκράτηση των ντόπιων με σκοπό την εξάλειψη της γλώσσας τους, είτε με πρόστιμα [«Ελλ., πλήρωνε και μη μιλάς»] (1) είτε με βασανιστήρια [π.χ. ρετινόλαδο και ξύλο (2)], συλλήβδην αλλαγή ονομάτων ανθρώπων και χωριών, μαζικές ορκωμοσίες “ελληνοφροσύνης” χωριών (ως και το 1959 έπαιξε το «υποσχόμεθα να ομιλώμεν πάντοτε την ελληνική!»), αποικικές δηλώσεις εθνικοφροσύνης (μέχρι και μετά την χούντα), η πολιτική “παιδείας και πρόνοιας” με το άνοιγμα των πρώτων νηπιαγωγεών στους νομούς των σύνορων (για την απομάκρυνση των νηπίων από την μητρική αγκαλιά και γλώσσα), η ίδρυση “πολιτιστικών” συλλόγων ελληνοψυχίας, διορισμοί “παλαιοελλαδιτών” στα σύνορα, “πριμοδότηση” γώμων με ντόπιες, μαζικό κυνήγι σλαβόφωνων μακεδόνων μετά το πέρας του εμφυλίου (3), το μεταπολιτευτικό πασοκικό τρυκ της επινόησης των “μη ελλήνων το γένος” που απαγορεύει την επιστροφή των μακεδόνων πολιτικών προσφύγων στα χωριά και τις πόλεις που γεννήθηκαν, πιο πρόσφατα η εθνικιστική υπερία του 1991-92 για το «σκοπιανό» και πάει λέγοντας. Άλλα ακόμη και σήμερα: η απότομη σιωπή των κατοίκων όταν κάποιος άγνωστος περνά από διπλα τους (κατάλοιπο της τρομοκρατίας και της ρουφιανίας των ελλήνων), το ριζωμένο άγχος των ντόπιων: «σ’ αυτό το σπίτι μιλάμε μόνο ελληνικά, μάικο! και διώξε και την μάτσκα από ‘δω», η ανάσα της ΕΥΠ στο σβέρκο όποιου επιμένει να δηλώνει εθνικικά μακεδόνας και η απόρριψη του από το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον ως “ανθελλήνα”, το σαμπτοάρισμα των μακεδονικών πανηγυριών [που ήταν απαγορευμένα μέχρι και την δεκαετία του 1990 (4)] κτλ.

Έτσι, ως το 1998 έχασαν την ιθαγένεια 13.406 μη μουσουλμάνοι “αλλογενείς” σλαβόφωνοι μακεδόνες, βάσει του άρθρου 20/1 για το Κώδικα Ιθαγένειας («Περί πράξεων ασυμβίβαστων προς την ιδιότητα του Έλληνα και αντίθετων προς τα συμφέροντα της Ελλάδας») το οποίο είναι ακόμα σε ισχύ. Άλλα και πιο πρόσφατα είχαμε απαγορεύσεις στα σύνορα και αφαίρεση ιθαγένειας (1-2 από διαφορετικά μειονοτικά χωριά που δείχνουν δυναμική πολιτικοποίησης). Επίσης, συνεχίζονται μέχρι και σήμερα οι διαγραφές από τα μητρώα-δημοτολόγια που είναι μη-έλληνες το γένος (το λεγόμενο “soft ethnic cleansing”) που σε υπερθετικό βαθμό είναι η περίπτωση των διωγμένων πολιτικών προσφύγων. Από την άλλη, για τους κατοίκους της Δημοκρατίας της Μακεδονίας επιτρέπεται μονάχα ειδική 2ωρη άδεια για κηδείες συγγενών και μόνο. Π.χ. πριν

5 χρόνια περίπου σε μια περίπτωση πολιτικού πρόσφυγα που έχει διαβατήριο από τη Δημοκρατία της Μακεδονίας, εκείνος έπρεπε να ζητήσει βίζα από οποιαδήποτε χώρα μέλος σέγκεν. Τώρα, όποιος πολίτης της Δημοκρατίας της Μακεδονίας έχει στο σχετικό διαβατήριό του το τόπο καταγωγής γραμμένο με την Μακεδονική ονομασία, τότε η οδηγία του ελληνικού ΥΠΕΞ είναι να μην δινεται άδεια. Για παράδειγμα, αν γράφει στο διαβατήριο ότι γεννήθηκε στο Νέρετ (5) και όχι στον Πολυπόταμο, δεν θα μπορεί να μπει στην Ελλάδα. Επίσης, ακόμη και σήμερα στο επίπεδο το γλωσσικό η ελλάδα μιλά για μια ανύπαρκτη γλώσσα, βασικά μία μη-γλώσσα, ένα — με τα λόγια του ελληνικού κράτους — «καλαβρανές ιδίωμα». Σ’ αυτή τη μακρά ιστορία καταπίεσης, δεν πρέπει να ξεχνάμε, τέλος, πως ακόμα και η μεταπολίτευση, η «εθνική συμφιλίωση» δεξιών κι αριστερών ελλήνων, δεν υπήρξε για όλους τους κατοίκους αυτού του κράτους. Π.χ. στα ’90s ο νομάρχης Φλώρινας απαγόρευε τα μακεδονικά πανηγύρια, με την απόφαση αυτή να αντανακλά τις ... ανησυχίες του ελληνικού κράτους για την τόπη πρόσφατη ακόμα δημιουργία του μακεδονικού κράτους. Και το πράγμα δεν σταματά βέβαια εκεί. Ουσιαστικά τις περιοχές των σλαβόφωνων μακεδόνων στην ελλάδα τις έχουν αναλάβει εξολοκλήρου υπό την «προστασία» τους κάθε λογίς φασιστοειδή και μυστικές και μη-υπηρεσίες του ελληνικού κράτους. Π.χ. τόσο το 1998 όσο και το 2008 ο δημοτικές αρχές του Ξυνού Νερού (Εκσι-Σου) και οι κάτοικοι αυτού του σλαβόφωνου μακεδονικού χωριού δεν παρέλειψαν να συγκρουστούν έμπρακτα με δεκάδες χρυσαυγίτες και συλλόγους απόστρατων και εφέδρων που σε τουλάχιστον δύο περιπτώσεις που βρήκαμε εμείς έσπευσαν να κάνουν εθνομαλακισμένες φίεστες στα χωριό τους, αναρτώντας την ελληνική σημαία κτλ (σ.σ. η οποία στη συνέχεια κατέβηκε αμέσως από τους κατοίκους φυσικά). Σε ένα από τα πιο θορυβώδη περιστατικά στο Ξυνό Νερό, όλος ο εθνικιστικός εσμός ετοιμάζοταν για μεγάλη εθνο-φέστα παρουσίασης μεταξύ άλλων της προτομής του ... μεγάλου ιερέα μακεδονομάχου Παπαπέτρου. Έλα όμως που η προτομή μιστηριώδως ... εξαφανίστηκε το προηγούμενο βράδυ!

Κιόλα αυτά μαζί είναι τα 100 χρόνια πρέσσας των σλαβόφωνων μακεδόνων του κομματιού Μακεδονίας που έλαχε να ‘ναι ελληνική’ αλλά και τα 100 χρόνια άρνησης και σιωπής από μέρους της καθεστωτικής ελληνικής ιστοριογραφίας.

Όλα τα παραπάνω σηματοδοτούν ένα συνεχές. Ένα νήμα πάνω στο οποίο ισορροπεί και αναπαράγεται ο ελληνικός εθνικισμός και οι μύθοι του, από αρχής του μέχρι και σήμερα. Ένας ικανός τρόπος να πολεμήσουμε αποτελεσματικά τον εθνικισμό είναι να τον δύομές σαν μια ενιαία ιστορία που ζεκινά από τα πρώτα μητεριαλιστικά βήματα του ελληνικού κράτους στο μεταίχμιο του εικοστού αιώνα και φτάνει μέχρι σήμερα. Σε όλη αυτή την ιστορική διαδρομή αν αναδείξουμε τις στιγμές βίασης επιβολής, απαγορεύσεων αλλά και «εθνικών συμφωνιών» που έλαβαν χώρα σε όλο το φάσμα του πολιτικού πεδίου αλλά και της κοινωνίας θα ανακαλύψουμε πολλές ομοιότητες από περίοδο σε περίοδο, τόσο στους εκάστοτε εθνικούς χειρισμούς όσο και στην εθνική επιχειρηματολογία. Υπάρχει μια συγκεκριμένη πεπατημένη βάσει της οποίας το συντεταγμένο εθνικό στρατόπεδο δρά. Το πρώτο που γίνεται ορατό είναι πως πολύ συχνά όταν το ελληνικό κράτος στοχοποιεί έναν «εξωτερικό εχθρό», πέρα από την προφανή αναζωπύρωση ενός εθνικιστικού μίσους εναντίον κάποιου άλλου, δεν το αφήνει καθόλου αιδιάφορο να συστειρώσει τις γραμμές του ευενάντιασέναν εσωτερικού εχθρού, διάφορα βεβαία του κατά πόσο αυτοί αποτελεί πραγματική ή μη απειλή για την «εθνική ασφάλεια». Η σλαβόφωνη μακεδονική μειονότητα ήταν πρόβλημα πάντοτε. Αρχικά, δεν ήταν καν μειονότητα αλλά πλειοψηφία σε ορισμένες περιοχές. Οπότε έπρεπε να διαμορφωστεί ο πληθυσμός αυτός γιατί με την πρασίδα του και μόνο αμφισβητούσε την εθνική αφήγηση στην οποία το ελληνικό κράτος στήριζε υλικά και ιδεολογικά την εξουσία του. Άλλα όχι μόνον αυτό. Η μειονότητα έπρεπε να είναι και να αισθάνεται, να μιλάει και να σκέφτεται σαν μειονότητα. Γιατί ο εγγενής φόβος κάθε καλοθρεμένου εθνικισμού και κάθε καλο-καβατζώμενου από πολέμους και διπλωματία κράτους είναι να μην τεθεί οποιαδήποτε αμφισβήτηση

εθνικής ομοιογένειας πληθυσμού αλλά και αλλαγής των συνόρων ούτε σε επίπεδο φανταστικό. Και το ελληνικό κράτος δεν ψηνόταν να αλλάξουν ξανά τα σύνορα μετά την πετυχημένη μπάζα στους βαλκανικούς πολέμους. Κατά τα άλλα, η περίπτωση δεν επιφύλλασσε κάτι περίεργο. Η εθνική συνοχή βασίζεται στον αποκλεισμό των „Άλλων“. Με το φόβητρο των «εξωτερικών εχθρών» συστερίνεται το έθνος. Με το φόβητρο των «εσωτερικών εχθρών» απομονώνονται τα μαύρα πρόβατα του έθνους και περνάνε σε ειδική μεταχείριση. Στην περίπτωση των σλαβόφωνων μακεδόνων βέβαια αυτοί οι δύο χαρακτηρισμοί αλληλοχρησιμοποιούνταν συχνότατα ως το επιβεβλημένο δίλημμα που καθορίζει την τύχη του κάθε μακεδόνα: η πλήρης και χωρίς όρους υποταγή στην εθνική ομοιομορφία, καταγωγή και μύθο ή ο χαρακτηρισμός του ως προδότη, ως κατασκόπου, ως ανθέλληνα.

Μας ενδιαφέρει το θέμα του δικαιώματος αυτοπροσδιορισμού των μακεδόνων, καταρχήν γιατί τους απαγορεύεται από το ελληνικό κράτος. Κυρίως, όμως, γιατί η επιμονή τους να αρνούνται να ξεχάσουν την εθνοτική διαφορετικότητά τους ραγίζει τον μύθο της εθνικής ομοιογένειας που αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του ελληνικού εθνικισμού. Και δεν είναι κάποιο ριζοσπαστικό στοιχείο αυτής της διεκδίκησης που μας έλκει. Αλλά αυτό που γίνεται ορατό από την στάση του ελληνικού κράτους να αρνείται ακόμα και την ύπαρξη μακεδονικής μειονότητας δείχνει τον απόλυτα πειριφρουρημένο τρόπο που αυτό το κράτος ορίζει την ομοιογένεια και την συνέχεια του εθνικού του ονείρου κι αυτό πιστεύουμε είναι με τη σειρά του θέμα διερεύνησης για έναν σύγχρονο αντιφασισμό¹ η επιστημονική φαντασία μίας αδιάλλειπτης ιστορικής συνέχειας και φυλετικής καθαρότητας αμόλυντης από την αρχαιότητα-βυζαντιο-οθωμανική αυτοκρατορία μέχρι σήμερα δείχνει απτά το σε ποιο κράτος μας έλαχε να ζόμενο. Και αυτός ο φωνακλάδικος τρόπος πειριφρουρότητας δείχνει αυτού μη τι άλλο με τη σειρά του πως κάπι αξίζει να δηλωθεί ως τέτοιο, να οριοθετηθεί αυστηρά, να διαφυλαχθεί. Γιατί απειλείται. Γιατί είναι «λεπτό» και «ευαίσθητο» το θέμα. Γιατί, με λίγα λόγια, είναι σαθρό το έδαφος που το στηρίζει. Γιατί μιλάμε για την φαντασιώτική-ιδεολογική επένδυση των κρατικών συνόρων. Και γι' αυτό ακριβώς το σπαρτιάτικο τοπικιστικό αστείο του οδηγού των ΚΤΕΛ είχε δεύτερη ανάγνωση, γύρω απ' το οποτελεί ελλάδα και τι όχι.

Εμείς τώρα που στο σπίτι του κρεμασμένου επιμένουμε να μιλάμε για το σκοινί, ξεκινήσαμε την ενασχόληση ρωτώντας και προχωρώντας. Η σιωπή και η άρνηση ως αμυντικού μηχανισμού που αντιμετωπίζει κανείς / καμιά στις σλαβόφωνες περιοχές της ελλαδικής Μακεδονίας είναι τοιμεντένιο τοίχοι που χτίστηκαν με το μπετό της επιβεβλημένης ελληνικής εθνικής συνειδήσης και τον βούρδουλα προ και μετά πολέμων, προ και μετά εσού, ε.ε., μνημονίων κτλ, προ και μετά μεταπολίτευσης (είδατε που το ελληνικό κράτος έχει και συνέχεις στην ιστορία του πέραν των μεγάλων τομών που μας διδάσκουν στο σχολείο). Και ως τέτοιοι αυτοί οι αμυντικοί μηχανισμοί είναι δικαιολογημένοι. Διαβάσαμε, ψάχναμε λοιπόν και πήγαμε, κατευθείαν, εκεί που κάποιοι απ' αυτούς τους αμυντικούς μηχανισμούς έχουν αρθεί για να ακούσουμε την ιστορία από μη-επίσημα χείλη όπως λέγεται. Επιλέξαμε για το δεύτερο τεύχος του 0151 να πάρουμε συνέντευξη από ένα μέλος της μακεδονικής μειονότητας που μάχεται για τα δικαιώματα των μακεδόνων εντός των ελληνικών συνόρων. Ο φορέας που οι μακεδόνες έχουν δημιουργήσει έχει ενταχθεί σε ένα κόμμα που λέγεται «ευρωπαϊκή ελεύθερη συμμαχία Ουράνιο τόξο» κι αυτό που γρήγορα ανακαλύπτει κανείς / καμιά είναι ότι το κόμμα αυτό είναι ίσως το μοναδικό που οι έλληνες δεν θέλουν να το ξέρουν (η αρμοδιότητα αυτή εξάλλου ανήκει στην ΕΥΠ). Και στη συκοφάντηση και την επίθεση αυτή που έχουν φάει οι οργανωμένοι σλαβόφωνοι μακεδόνες, έχει συμμετάσχει ίσως η μεγαλύτερη ποικιλία πρόδυμων ελλήνων πατριωτο-μαχητών, από δημοσιογράφους, παπάδες, φασίστες, καλλιτέχνες μέχρι των οποιονδήποτε καθημερινό μαλάκια ελληνόψυχο που διαλαλεί περήφανος πως κατάγεται «απ' τα κάτρα του μεγαλέενδρου» (6).

Δεν έχουμε πρόθεση να συνυπολογίσουμε δεύτερες σκέψεις για το αν έτσι θα “λερωθούμε” στηρίζοντας έναν “άλλο εθνικισμό”. Εξάλλου, αν γράφουμε εδώ ό,τι γράφουμε, αυτό γίνεται για να μην βγάλουμε διακριτικά την ουρά μας έξω από το μείζον θέμα που εδώ είναι το δικαίωμα αυτοπροσδιορισμού των σλαβόφωνων μακεδόνων και η μπότα του ελληνικού κράτους. Μολονότι είκε πρώτης όψεως όλα αυτά τα «προσεκτικά» για ταυτόχρονη επίθεση στους «δύο εθνικισμούς» φαίνονται ιδεολογικά καθαρά, για μας δεν διαλαλούν παρά το εύκολο και το βολικό (κ αι για το ε λη νικό κράτος): πως ειμαστε εναντίον του εθνικισμού από όπου και αν προέρχεται [«εναντίον και των δύο εθνικισμών» (sic)], την ώρα όμως που το ελληνικό κράτος παιζει στην ουσία ανενόχλητο μπάλα μόνο του βάζοντας τους ασφαλίτες του να ακολουθούν μέχρι και τις ασφιοκολλήσεις των μακεδονικών γλεντιών... Κι αναρωτίδημαστε: μήπως αν είχαμε αντίθετη στάση από αυτή που έχουμε, θα γινόμασταν περισσότερο χρήσιμοι στο πανηγύρι του ελληνικού ΥΠΕΞ παρά στα θύματα της πολιτικής του; Και τότε ποιά η σχέση μας άραγε με τον εγχώριο αντι-εθνικισμό και αντιφασισμό. Αναρωτιόμαστε πάλι.

(6) Αγαπημένη έκφραση που ξεστόμισε μέλος του όχλου των μακεδονικών συλλαλητηρίων της δεκαετίας του 2000 από το ΛΑΟΣ στη Θεσσαλονίκη (σ. «κάτρα», δηλαδή κάτιο υρα) και χρήσιμη πρώτη ύλη για όποιον θελήσει να διερευνήσει στο μέλλον τις σκατολογικές βάσεις του ελληνικού εθνικισμού.

Συνέντευξη με τον Παύλο Βοσκόπουλο Filipov

0151: Το καλοκαίρι του 2013 είδαμε μια ομάδα χρυσαυγιτών στα σύνορα με τη Μακεδονία, στο φυλάκιο της Νίκης, σε ρόλο συνυφίλακα, να εμποδίζει την είσοδο σε αυτοκίνητα με το σήμα της Μακεδονίας, να τραμπουκίζουν τους οδηγούς και να καταστρέφουν τα αυτοκινήτα τους. Είχαν κάποια συγκεκριμένη αφορμή οι χρυσαυγίτες σε αυτή τους την «δράση» ή μια που βρέθηκαν βόρεια είπαν να περάσουν από το φυλάκιο για να συσπειρώσουν τον κόσμο τους στην περιοχή;

Θεωρώ ότι τα τελευταία χρόνια οι δραστηριότητες της νοϊστικής συμμορίας της χρυσής αυγής που λειτουργεί με τον πολιτικό-κομματικό μανδύα, με άλλα λόγια “τύποις νόμιμο κόμμα”, είναι απλά η κορυφή του παγύβουνου σε ό,τι αφορά την εθνικοσοσιαλιστική, σοσιαλφασιστική, ολοκληρωτική ιδεολογία που είναι κυρίαρχη σε πολλά επίπεδα στην χώρα και ειδικά στα μειονοτικά ζητήματα (όπως το θέμα της εθνικής μακεδονικής μειονότητας στην χώρα, τημήμα της οποίας κατοικεί στην περιοχή της Φλώρινας). Τραμπουκισμό, σπασίματα αυτοκινήτων και λοιπές ενέργειες γινόντουσαν από τις αρχές της δεκαετίας του '90, μετά τη διάλυση της Γιουγκοσλαβικής Ομοσπονδίας και την ανεξαρτητοποίηση της τότε Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας. Η πρόσφατη επίσκεψη στα σύνορα ακόμη και να είχαν σκοπό να συσπειρώσουν κόσμο ή να αποκτήσουν περισσότερες συμπάθειες δεν θα μπορούσε να έχει μεγαλύτερη επιτυχία απ' ό,τι ήδη έχουν, μιας και η συγκεκριμένη περιοχή, διαπισταγμένη για χρόνια, έχει αντίστοιχα χρυσαυγίτηκη ιδεολογία, οπότε 'οι πόρτες είναι από χρόνια ανοιχτές'...

0151: Δώστε μας και μια περιγραφή της καθημερινότητας του Μακεδόνα σήμερα στον βαθμό που καθορίζεται από τις εθνικιστικές πολιτικές του ελληνικού κράτους, π.χ. τις πρακτικές δυσκολίες, τον θεσμικό ρατσισμό που βιώνει ένα άτομο της μειονότητας κτλ.

Δεν είναι εύκολο να περιγράψεις τις δυσκολίες στην καθημερινότητα. Γενικά ισχύει ότι αν δεν εκφράζει κανένα δημόσια την διαφορετικότητα του και συγκεκριμένα την εθνοτική διάσταση της διαφορετικότητας του δεν θα έχει προβλήματα κοινωνικής απομόνωσης. Υπάρχει μια γενική ιδεολογία στην χώρα που δεν επιτρέπει δημόσια σε μέλη μειονοτήτων να εκφραστούν. Είναι παρόμοιο αν κάποιος δημόσια εκφράσει στην Ελλάδα π.χ. τον σεξουαλικό του προσανατολισμό. Ακόμη πιο συγκεκριμένο παράδειγμα. Μπορεί στην Φλώρινα, την Έδεσσα, την Καστοριά π.χ. να ανοίξει ένα καφέ-μπαρ μεα λεσβία ή ένας ομοφυλόφιλος και να δουλέψει η επιχειρηση; Πάρα πολύ δύσκολα πολίτης θα πατήσει στο μαγαζί, με τον φόβο ότι θα “στιγματιστεί”, εκτός του ότι οι αρχές συνήθως εφαρμόζουν επιλεκτικά το νόμο σε ό,τι αφορά τις επιχειρήσεις αυτές, αφού οι προκαταλήψεις θα καθορίζουν και την ανάλογη αντιμετώπιση. Σας περιγράφω την κατάσταση για να γίνει κατανοητό πώς είναι τα πράγματα στις πόλεις, όταν τολμήσει δημόσια κάποιος να δηλώσει τη μακεδονικότητα του. Σε μικρο-κοινωνίες, όπως τα μειονοτικά χωριά, τα πράγματα είναι καλύτερα. Ένα άτομο μπορεί να εκφράζεται πιο άνετα γλωσσικά, αλλά και εθνοτικά, π.χ. μπορεί να ακούσει τραγούδια στην “ανύπαρκτη” γλώσσα σε καφετέρια του χωριού αλλά κι αυτό ξεπερνάται από το χωριό, το άτομο, την μικρότερη ή μεγαλύτερη συμπαράσταση των συμπολιτών-συγχωνιών του κλπ. Τέλος, πρέπει να επισημάνω ότι χειρότερα ήταν στις αρχές του '90 από ό,τι σήμερα. Γενικά πιο εύκολα θα εκφράσει την γλωσσική-πολιτιστική διαφορετικότητα ένα μέρος της μειονότητας σήμερα από ό,τι στο παρελθόν.

0151: Οι πολιτικοί πρωταγωνιστές του λεγόμενου “σκοπιανού” του 1990-1992 βρίσκονται σήμερα στην κυβέρνηση και πάλι, σε ακόμη μεγαλύτερη θέση εξουσίας. Πώς βλέπετε αυτή την αλλαγή στα πόστα;

Δεν υπάρχει σημαντική αλλαγή γιατί στα λεγόμενα “εθνικά ζητήματα”, μεταξύ αυτών και τα μειονοτικά και η μακεδονική εθνική μειονότητα στην βόρεια Ελλάδα, υπάρχει ένα “άλλο” κράτος, ένα βαθύ κράτος που λειτουργεί διαχρονικά (για δεκαετίες), ανεξάρτητα από το ποιος εκάστοτε διαχειρίζεται την κεντρική εξουσία. Απλά υπάρχουν διακιμάνσεις στις συμπεριφορές των τοπικών-κομματιών εκπροσώπων, ανάλογα με την ιδεολογία τους, αλλά οι “διακιμάνσεις” αυτές τίθενται στα πλαίσια του ίδιου φάσματος. Οποιες αλλαγές συμβαίνουν, οφείλονται στη συμπεριφορά της μειονότητας σε σχέση με την άσκηση εξουσίας στη χώρα. Οι αιτίες αναζητούνται στο ότι παραδοσιακά η μακεδονική εθνική μειονότητα είχε αριστερές-σοσιαλιστικές παραδόσεις, οπότε ο μέσος μειονοτικός φοβάται περισσότερο όταν είναι στην εξουσία η λεγόμενη “δεξιά” σε σχέση με τη λεγόμενη “κεντροαριστερά”. Σε ένα χωριό π.χ. πιο εύκολα θα τολμούσε να διοργανώσει ένα χορό με μακεδονικά τραγούδια ένας κοινοτάρχης-πρόεδρος αν ήταν “πασόκος” ή “αριστερός” από ό,τι αν ήταν ένας πρόεδρος “δεξιός”.

Το ίσιο ισχύει για συλλόγους, οργανώσεις, ιδρύματα κλπ όπου, όπως έγραψα παραπάνω, το “βαθύ κράτος” προσπαθεί να σπρώχνει ή να ευνοεί άτομα για άσκηση εξουσίας-εκπροσώπησης έτσι ώστε να εφαρμόζουν την εδώ και δεκαετίες οριζόμενη εθνικιστική ιδεολογία στα μειονοτικά.

0151: Άλλα θα ‘ταν καλό να τα πιάσουμε τα πράγματα με τη σειρά κάνοντας και μια μίνι ιστορική αναφορά για όσους / σέσις αγνούν για τι πράγμα μιλάμε. Από πότε υπάρχει για το ελληνικό κράτος «ζήτημα» με την μακεδονική μειονότητα και πώς αυτό εξελίσσεται μέχρι το 1949, το τέλος του εμφυλίου;

Πρόβλημα υπάρχει κυρίως μετά το 1912-13 με τη λήξη των Βαλκανικών Πολέμων και την προσάρτηση στο τότε ελληνικό Βασίλειο τημήμα της περιοχής της Οθωμανικής Μακεδονίας. Ξεκίνησε βέβαια νωρίτερα μια πολιτική συνδεδεμένη με μεγάλοιδεσπατικές ιδεολογίες, όπου το ελληνικό κράτος τότε, μετά το 1900, ξεκίνησε προπαγανδιστικές πολιτικές ώστε να αποκτήσει ερείσματα στον πληθυσμό, σχεδιάζοντας επεκτατικές πρακτικές. Κύριος μοχλός τότε ήταν η εκκλησία, βοηθούμενη από Προξενικές αρχές της εποχής στις μειονοτικές περιοχές. Φυσικά είναι γνωστές οι Βούλγαρο-Ελληνο-Σερβικές φιλονίκες-συγκρούσεις της εποχής με σκοπό την προσάρτηση εδαφών, με αποκορύφωμα τους Βαλκανικούς πολέμους. Σε ένα “παρθένο έδαφος” κι έναν πληθυσμό που αναζητούσε και διαμόρφωνε εθνικές συνειδήσεις, τα ήδη οργανωμένα-συγκροτημένα κράτη διέθεταν ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα εθνικιστικής ευφορίας και ανάλογες πολιτικές. Το «κακό», βέβαια, για αυτούς ήταν ότι, εκτός από τις κρατικές εθνικές πολιτικές-ιδεολογίες της εποχής, στη συγκεκριμένη περιοχή που φέρει το όνομα Μακεδονία, αναπτύχθηκε ανεξάρτητη μακεδονική εθνική ιδεολογία με αφετηρία περίπου τα 1870-80 που ασπάσθηκε τημήμα του πληθυσμού τότε. Εκεί βρίσκεται η αφετηρία του “πονοκεφάλου” για τις γνωστές τότε εθνικές χώρες, όπου ψυσικά ο απόλυτος εχθρός προσδιορίστηκε το 1991 με την ίδρυση ανεξάρτητου Μακεδονικού κράτους. Ο σερβικός εθνικισμός συμβράστηκε νωρίτερα, ειδικά μετά το 1945, αλλά για τον ελληνικό και τον βουλγαρικό εθνικισμό ξεκίνησε ο “εφιάλτης” που εξακολουθεί και σήμερα. Φυσικά αν λάθος κοιμάσαι, λάθος δουλεύεις ολημερίς-ολονυχτίς και βλέπεις εφιάλτες. Την περίοδο του Μεσοπολέμου αλλά και την εποχή κατά τη δάρκεια και μετά τη λήξη του ελληνικού εμφυλίου εξακολουθεί να υπάρχει “πρόβλημα” για τη χώρα γιατί πολύ απλά, όπως είπα, ο σύρρος της εθνικής μακεδονικής (1870-80 και μετά) ιδεολογίας έφερε τους ανάλογους καρπούς, τη σχετική μαζικοποίηση στους πληθυσμούς της περιοχής, με σταθμούς τη γνωστή επανάσταση του 1893 και την ίδρυση Ομόσπονδης κρατικής Μακεδονικής οντότητας το 1945, στα πλαίσια της Γουγκοσλαβίας. Αποκορύφωμα εθνικής χειραφέτησης, όπως είπα, ήταν το 1991 και η πραγματικότητα που περιγράφεται απλά με την ύπαρξη του σύγχρονου μακεδονικού κράτους, την Δημοκρατία της Μακεδονία. Αυτές οι περιόδου είχαν επιδραση και στο ζήτημα της μακεδονικής εθνικής μειονότητας στη χώρα, όπως επίσης στη Βουλγαρία, τη Σερβία και την Αλβανία, αφού σε όλες αυτές τις χώρες υπάρχουν αντίστοιχα μακεδονικές μειονότητες. Στην Αλβανία και τη Σερβία είναι αναγνωρισμένες μειονότητες (σε κάποιες περιοχές), ενώ στη χώρα μας και στη Βουλγαρία όχι.

0151: Τα κείμενα του Ριζοσπάστη μέχρι το 1932 πιστεύουμε αποτελούν έναν καλό οδηγό κατανόησης της πραγματικότητας που ζούσε η μακεδονική μειονότητα. Πού αποδίδει η μειονότητα τη μετέπειτα στροφή της ελληνικής αριστεράς στο θέμα και την απόλυτη σιωπή στο ζήτημα της μακεδονικής μειονότητας μέχρι και σήμερα; Άλλα το πιο ενδιαφέρον είναι το εξής: γνωρίζετε μήπως από παλιότερες αφηγήσεις, παππούδων κτλ, κατά πόσο μετά το 1932 άλλαξε και πρακτικά η στάση των αριστερών απέναντι στη μειονότητα, στον βαθμό που αυτά τα δύο διακρίνονταν;

Έτσι είναι όπως το λέτε. Το κακό είναι ότι μεταλλάχτηκε η λεγόμενη “αριστερά” στην χώρα. Άλλη είναι η προπολεμική

αριστερά στην Ελλάδα, με διεργασίες μετάλλαξης κατά τη διάρκεια και μετά τη λήξη του εμφυλίου, και άλλη είναι η "αριστερά" μετέπειτα. Θεωρώ ότι η διεθνιστική αριστερά έγινε "Θύμα" της επιθετικής κρατικής εθνικιστικής παραδείας στην Ελλάδα, όπου με τη διάρκεια του χρόνου, μετακινήθηκε και η διεθνιστική αριστερά σε εθνικοσιαλιστικές ιδεολογίες και πρακτικές που πλέον είναι κυρίαρχες στην Ελλάδα. Στην λεγόμενη "αριστερά", κυρίως στην εξωκοινοβούλευτική αριστερά, όχι στο σύνολο της - γιατί εκεί υπάρχουν και εξαιρέσεις - υπάρχουν ευτυχώς οι τελευταίοι των Μοίκανών, που ϊώνεις και η μακεδονική μειονότητα συντάσσονται απέναντι στο φαιοκόκκινο και εθνικοσιαλιστικό μέτωπο, κυρίαρχο δυστυχώς στην χώρα. Για το λεγόμενο "ΚΚΕ" και τις "παραφύαδες" του, είμαστε «πράκτορες των Αμερικανών» και οι μειονότητες χρησιμοποιούνται από τον αμερικανικό ιμπεριαλισμό για τους καθεστωτικούς του "βαθείος κράτους" είμαστε «πράκτορες των Σκοπίων». Οι παπιπούδες ή γιαγιάδες, τέλος, δύσκολα θα μιλήσουν για κουκουεδιστικές θέσεις, είτε για το παρελθόν είτε για το παρόν γιατί ο μακεδονικός πληθυσμός έχει πληρώσει μεγάλο τίμημα κατά τη διάρκεια του εμφυλίου και μετά, οπότε λογικό είναι πια ότι οι γονείς λειτουργούν με το ένστικτο και το φίλτρο προστασίας για τους νεότερους και δεν θέλουν να μιλούν για το παρελθόν...».

0151: Πείτε μας λίγο για το μετα-εμφυλιακό στάτους της μειονότητας, μέχρι και την αναγνώριση της «εθνικής αντίστασης» το 1982. Πρόκειται για ένα έτος-ορόσημο, έτσι, σε σχέση με τους πολιτικούς συσχετισμούς του ελληνικού κράτους. Πώς αντανακλάται αυτό στην μειονότητα και τα ζητήματα της;

Μα είναι ένα όνειδος η λεγόμενη αναγνώριση της «εθνικής αντίστασης» το 1982, γιατί πολύ απλά είναι το επιστέγασμα της ρατσιστικής πολιτικής διάκρισης ή νομοθετικής ρύθμισης για το θέμα και ειδικά για την αποκατάσταση των πολιτικών προσφύγων του εμφυλίου. Για όσους δεν γνωρίζουν, με νομοθετική ρύθμιση το 1982 προβλέπεται η επιστροφή «Ελλήνων το γένος» πολιτικών προσφύγων και με αυτό τον τρόπο αποκλείστηκαν του επαναπατρισμού χιλιάδες Μακεδόνες μειονοτικοί που δεν είχαν την ίδια δυνατότητα με τους υπόλοιπους συμπολίτες, πώσα δε μάλλον τους συναγωνιστές τους. Ακόμη μεγαλύτερο όνειδος για τη λεγόμενη "αριστερά" στη χώρα, που τότε, όλα αυτά τα χρόνια από το 1982, μόνον ψέλλισαν 2-3 φορές (επερωτήσεις στην Βουλή) για το θέμα των Μακεδόνων μειονοτικών. Μπορεί να δεις δεκάδες διαδηλώσεις, διαμαρτυρίες, ενέργειες λόγου χάρη για την Παλαιστίνη και τα δικαιώματα των Παλαιστινών πάρα για τα ανθρώπινα δικαιώματα των Μακεδόνων συμπολιτών συναγωνιστών τους όλα αυτά τα χρόνια.

Η λεγόμενη "μαύρη λίστα" είναι συμπληρωματική ρατσιστική συμπεριφορά του κράτους. Συγκεκριμένα θύματα του εμφυλίου δεν είναι μόνο αυτοί οι άνθρωποι που αποκλείστηκαν του επαναπατρισμού αλλά και όσοι Μακεδόνες μειονοτικοί μετανάστευσαν τις δεκαετίες '50, '60, '70 στις υπερωκεάνιες χώρες. Πολλοί αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν από τα μειονοτικά χωριά, όχι μόνον λόγω της οικονομικής δυσπραγίας στην εποχή μετά τον πόλεμο αλλά και επειδή το αστυνομικό σκληρό κράτος της εποχής "έσπρωχνε" Μακεδόνες μειονοτικούς εκτός της χώρας. Αρκετοί, λοιπόν, από τους ανθρώπους αυτούς έκεινησαν τη ζωή τους στις νέες χώρες και σταδιακά οργανώθηκαν σε αντίστοιχους συλλόγους ή οργανώσεις. Το χαρακτηριστικό, βέβαια, είναι ότι εκεί σε αυτές τις χώρες, σε συνθήσεων ελευθερίας, εκδήλωναν την μακεδονικότητα τους και συμμετείχαν στις κοινότητες της μακεδονικής Διασποράς. Συγγενείς στην Ελλάδα, μετά το '80 και τη σχετική δημοκρατικοποίηση της χώρας, άρχισαν δειλά-δειλά να εκφράζουν μια σχετική μακεδονικότητα σε επίπεδο χρήσης της γλώσσας δημοσίως και σε έστω ανάλογες απόπειρες πολιτιστικών εκδηλώσεων, όποτε οι "Φωστήρες" του βαθείος κράτους, (ΚΥΠ, ΕΥΠ αργότερα, εθνικό Συμβούλιο, Υπουργείο Εσωτερικών κλπ) συμπέραναν ότι υπάρχει κίνδυνος εθνικής αφύπνισης των στην Ελλάδα μακεδόνων πολιτών της Βόρειας Ελλάδας. Οπότε π.χ. ο ξάδερφος στην Αυστραλία, τον Καναδά, την Αμερική που έχει σχέσεις με τους συγγενείς του στην Ελλάδα οι οποίοι "μακεδονίζουν" σιγά σιγά, "πληρώνει το μάρμαρο". Οι ελληνικές αρχές αφαιρούν την ελληνική υπηκοότητα-ιθαγένεια και παράλληλα τον κηρύσσουν persona non grata στη χώρα. Με άλλα λόγια, δεν μπορεί ούτε τους συγγενείς του να συναντήσει στα μειονοτικά χωριά, ούτε και να 'χει όποια επιθυμία για επίσκεψη στην πατρίδα. Ο στόχος των "Φωστήρων"; Ένα μήνυμα στους Μακεδόνες μετανάστες να

μην οργανώνονται στις μακεδονικές κοινότητες γιατί θα έχουν συνέπειες. Επίσης, οι συγγενείς στην Ελλάδα να μην εμφανίζουν την μακεδονικότητά τους δημόσια γιατί θα "πληρώσουν", μέσω του θύματος-συγγενή τους στο εξωτερικό. Αυτό έκανε και κάνει το κράτος ακόμη και σήμερα. Αυτούς τους Μακεδόνες περιλαμβάνει η "μαύρη λίστα".

0151: Και να πάμε τώρα στα πιο πρόσφατα. Στην αυγή της δεκαετίας του '90 έχουμε μια αναζωπύρωση του λεγόμενου "μακεδονικού". Μεγαλέανδροι, ταρσούχια και περικεφαλαίες έχουν την τιμητική τους στους δρόμους όλων των πόλεων, οι ελάχιστοι αντι-εθνικοί φιμώνονται, ο σαμαράς ρίχνει την κυβέρνηση και οι έλληνες αισθάνονται γεμάτοι περηφάνια. Πώς τα βιώνει όλα αυτά η μειονότητα;

Η ιδρυση ανεξάρτητου μακεδονικού κράτους έγινε εφιάλτης για πάσσης φύσεων εθνικιστές στη χώρα. Γιατί ο εθνικιστής, έτσι "διαπατιδαγωγόμενος", τρέμει ότι η μακεδονική μειονότητα στην Ελλάδα θα μαζικοποιηθεί πολιτικά και είστηκεθεί, ζητώντας από ανθρώπινα δικαιώματα μέχρι και φόβους αποσταθεροποίησης της βόρειας Ελλάδας. Αυτό φοβάται το βαθύ κράτος στη χώρα γιατί βλέπει ως μαγιά για αυτή την αποσταθεροποίηση την μακεδονική εθνική ιδεολογία που ασπάζεται τμήμα των πολιτών στη βόρεια Ελλάδα. Ανάλογες συμπεριφορές υπάρχουν στη μειονότητα. Η ανεξαρτητοποίηση της χώρας στη βόρεια σύνορα δημιούργησε θετικές αντιδράσεις αλλά από την άλλη η βίαιη αντιδραση των ελληνικών κυβερνήσεων προκάλεσε σχετικό φόβο στη μεγάλη πλειονότητα του μειονοτικού πληθυσμού, γιατί ο πόλεμος στην τότε Γιουγκοσλαβία μαινόταν, όποτε πολλές γενιές Μακεδόνων μειονοτικών βιώσαν την εμπειρία ενός ολεθρίου πολέμου αλλά και τις συνέπειες του ελληνικού εμφυλίου πριν λίγες δεκαετίες. Αρχαιοπληκτικές προσεγγίσεις δεν ήταν ποτέ κυρίαρχο θέμα στους κύκλους της μειονότητας γιατί άλλωστε ποτέ δεν ήταν προμετωπίδα της σύγχρονης μακεδονικής ιδεολογίας γενικά.

0151: Κάπου το '95 διαβάσαμε ότι έγινε και εμπρησμός των γραφείων του ΕΕΣ-Ουρανίο τόξο (Βινοζίτο) στην Φλώρινα-Λέριν από ομάδα εξαγριωμένων πολιτών, με την άμεση σύμπτραξη των τότε πολιτειακών και εκκλησιαστικών αρχών της πόλης. Φανταζόμαστε η αστυνομία συνέλαβε τους δράστες, έτσι; Πέρα από την πλάκα, συνεχίζεται η τρομοκρατία σε αυτά τα τελευταία 25 χρόνια από πλευράς εκκλησίας, κράτους και φασιστών να παραμένει η κύρια γεύση της μειονότητας;

Η περίπτωση του εμπρησμού και της καταστροφής του Γραφείου του κόμματος ήταν ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα της συμπεριφοράς του ελληνικού εθνικισμού ενάντιον μελών μιας εθνικής μειονότητας στην χώρα. Το ΟΥΡΑΝΙΟ ΤΟΞΟ έτολμησε να τοποθετήσει μια πινακίδα έξω από τα γραφεία του και μάλιστα σε τρεις γλώσσες. Γιατί σε τρεις γλώσσες; Γιατί το κόμμα, συνεπέστατο με τις αρχές και τις μειονότητες του και μακριά από εθνικιστικές, αποσχιτικές ή ρατσιστικές προσεγγίσεις, αποφάσισε τη χρήση των τριών γλώσσων. Πρώτον, τα μέλη της μειονότητας είναι Έλληνες πολίτες, κατοικούν, δρουν συμμετέχουν στα κοινά, στη χώρα όπου επίσημη γλώσσα είναι η ελληνική και, εξάλλου, επιβάλλεται η χρήση της στην πινακίδα. Δεύτερον, χρήση της σύγχρονης μακεδονικής γλώσσας, γιατί αυτή αποτελεί τη μητρική γλώσσα των μειονοτικών και επιβάλλεται, επίσης, η χρήση της γλώσσας στην πινακίδα. Τρίτον, το κόμμα είναι συνεργαζόμενο με ευρωπαϊκά κόμματα άλλων ευρωπαϊκών χωρών-μελών της Ε.Ε. – αλλώστε, χάρη σε παρέμβαση της Ε.Ε. – έτολμησε να εγγραφεί στο πολιτικό σκηνικό στην Ελλάδα ας κόμμα. Μάλιστα, η πρώτη αίτηση μας απορρίφθηκε από τον Άρειο Πάγο και έπειτα αναγρέθηκε η αποφριπτική απόφαση μετά την παρέμβαση των ευρωπαϊκών που λειτουργούσαν ως Ομάδα με το όνομα ΟΥΡΑΝΙΟ ΤΟΞΟ στο Ευρωκοινοβούλιο. Οι βουλευτές ήταν Καταλανοί στην Ισπανία, Κορσικανοί στην Γαλλία, Ουαλοί στην Μεγάλη Βρετανία, Φλαμαρδοί στο Βέλγιο κλπ. Η ανάρτηση της πινακίδας έδωσε αφορμή ουσιαστικά να κινηθεί ολόκληρος ο κρατικός μηχανισμός εναντίον του κόμματος. Η εισαγγελία μας κοινοποίησε μήνυση γιατί κατά τη "λογική" των εισαγγελικών αρχών, μεταξύ άλλων, η χρήση «σκοπιανής» γλώσσας θα προκαλούσε διχασμό στον λαό κλπ. Οι εκκλησιαστικές αρχές κάλεσαν το ποίμνιο να διαμαρτυρηθεί και να διαδηλώσει κρούωντας τις καμπάνες των εκκλησιών. Ο Δήμος και το Δημοτικό Συμβούλιο καταδίκασαν την ανάρτηση πινακίδας, δημοσιεύοντας τα παρατάνα στις τοπικές εφημερίδες. Φυσικά, γαρνιτούρα στη δημοιουργία κλίματος έφτιαζαν οι φασιστοφυλλάδες (π.χ. Στόχος) και όχι μόνον, που καλούσαν έμμεσα σε λιντσάρισμα των «σκοπιανών», «ανθελλήνων» κλπ, πράγματα που μπορείτε να διαβάσετε εκείνες τις ημέρες στον Τύπο. Αποτέλεσμα ήταν να μαζευτεί, μετά από 1-2 μέρες, κόσμος έξω από τα Γραφεία, με συνθήματα, λιθοβολισμό του Γραφείου, σπάσιμο παραθύρων και "αποκαθήλωση" της ταμπέλας από τους γερανούς και τους υπαλλήλους του Δήμου. Οι αστυνομικές αρχές είχαν αποκλείσει τους δρόμους – μπροστά στα μάτια τους λιθοβολιστικά, έσπαζαν, άναβαν και οι αστυνομικοί έκαναν τους "αόμματους". Πώς είναι δυνατόν άρα να συλλάβουν τους δράστες; Να προσθέσουμε ότι μέλη του κόμματος έκαναν μήνυση τις επόμενες ημέρες εναντίον των δραστών, δίνοντας μάλιστα και ονόματα των πρωτοπαλίκαρων,

η μήνυση όμως «χάθηκε» στο σκοτάδι των ανακριτικών γραφείων της Εισαγγελίας. Έπειτα, απορρίφθηκε αφού κατά την λογική τους δεν συνέβη τίποτα “μεμπτό” παρά πολιτικά πάθη και αντιπαραθέσεις. Με άλλα λόγια, επιλεκτική εφαρμογή και ερμηνεία των νόμων σε ό,τι αφορά τα μειονοτικά ζητήματα. Μετά από λίγα χρόνια, τα μέλη του κόμματος κάθισαν στο εδώλιο του Δικαστηρίου ως κατηγορούμενοι και – έχοντας συμπαράσταση από τους Ευρωπαίους βουλευτές αλλά και την απόφαση της Διεθνούς Αμνηστίας ότι θα υιοθετήσουν τα μέλη ως πολιτικούς κρατούμενους αν καταδικασθούν – αθωώθηκαν τα μέλη του Τόξου με το εκπληκτικό σκεπτικό του εισαγγελέα έδρας ότι... ναι μεν η πινακίδα προκαλεί, ναι μεν η χρήση «σκοπιανού» ιδιώματος προκαλεί, ναι είναι ανθελληνική η πράξη και κατά του συμφέροντος του έθνους αλλά οι κατηγορούμενοι είναι λίγο «χαζούληδες» και έβαλαν πινακίδες χωρίς να γνωρίζουν τις συνέπειες αγανάκτησης όλης της πόλης. Μόνον κωμικοτραγικό μυθιστόρημα μπορεί να γραφεί για τη “δίκη” αυτή. Όλη η υπόθεση και η διαδικασία ήταν η απαρχή μιας “έξυπνης” πολιτικής του βαθέος κράτους για απομόνωση του κόμματος από τη μεγάλη πλειοψηφία της μειονότητάς που, ναι μεν προσπαθεί δειλά-δειλά να εκφράσει την γλωσσοπολιτιστική της ιδαιτερότητα, αλλά και να μην πλησιάσει – η μειονότητα – τα “μιάσματα” του κόμματος και να μην μαζικοποιηθεί το κόμμα επομένως. Αυτό το παιχνίδι με τα διάφορα τρικ συνεχίστηκε όλα τα επόμενα χρόνια, όπως και σήμερα από τα Μέσα Μαζικής... Διαστρέβλωσης, τα κόμματα, την εκκλησία, τις αρχές, τις δικαστικές αρχές κλπ. Με μια πρόταση, όλο το κράτος απέναντι στο κόμμα.

0151: Έχει αλλάξει καθόλου η στάση της αριστεράς από το 1932 κι επέτεια; Αν όχι, πώς φάνεται στη μειονότητα αυτή η απόλυτη σύμπνοια όλου του ελληνικού πολιτικού φάσματος;

Όπως είπα παραπάνω, θεωρούμε ότι η λεγόμενη “αριστερά”, αυτή η καθεστωτική αριστερά στη χώρα είναι γρανάζι της εθνικοσοσιαλιστής ιδεολογίας – δυστυχώς κυρίαρχης στην Ελλάδα. Οι μεγαλύτεροι σε ηλικία μειονοτικοί είναι απογοητευμένοι και πικραμένοι ακόμη περισσότερο γιατί παλαιότερα περιμεναν θετικές θέσεις για τα δικαιώματα της μειονότητας στην χώρα, αλλά οι φρούδες ελπίδες με την πάροδο των χρόνων εξαφανίστηκαν, βλέποντας πώς συμπεριφέρεται και τι θέσεις έχει διαμορφώσει η αριστερά στο μακεδονικό ζήτημα τα τελευταία χρόνια. Δεν είναι πολλοί οι ηλικιωμένοι που ήταν νέοι αριστεροί πριν από τον Πόλεμο. Λίγοι σήμερα είναι οι εν ζωή αριστεροί “ορίζιναλ κοπτής”. Το κλου της υπόθεσης, εξάλλου, είναι ότι η επίσημη ελληνική πολιτεία, όλα τα κοινοβουλευτικά κόμματα και η μεγάλη πλειοψηφία των εξωκοινοβουλευτικών κομμάτων έχουν τη θέση που έχει εκφραστεί από το ΚΚΕ που – μέσω Φλωράκη – είπε: «Αναγνώριση της γειτονικής χώρας με γεωγραφικό πρόθεμα πριν την λέξη Μακεδονία», θέλοντας βέβαια να κάνει ακροβατικές κωλοτούμπες-σπέκουλα, τότε, (χαρακτηριστικό της κνίτικης ιδεολογίας) και προσπαθώντας να προσποιηθεί διαφορετική θέση αρχών από τα υπόλοιπα κόμματα, τα οποία δεν ήθελαν αναγνώριση της ανεξάρτητης χώρας. Όμως, τα άλλα κόμματα δεν ήθελαν αναγνώριση κράτους και αναγνώριση ιδιαιτέρου μακεδονικού έθνους και το ΚΚΕ δεν διαφέρει στην ουσία σε τίποτα από τους υπολοίπους. Με άλλα λόγια, δηλαδή, δεν υπάρχει και δεν αναγνωρίζουμε μακεδονικό έθνος παρά μόνον την αναγνώριση ενός κράτους με γεωγραφικό πρόθεμα αφού η Μακεδονία είναι ελληνική. Και όχημα γι' αυτό είναι τόσο η μη αναγνώριση όσο κι ο μη σεβασμός μακεδονικής γλώσσας και εθνότητας στον βαλκανικό χώρο.

0151: Έχει σκεφτεί ποτέ η μειονότητα, ελεύθει συμμάχων, να κάνει ένα κοινό μέτωπο με άλλες μειονότητες στην ελλάδα που στερούνται των δικαιωμάτων τους προκειμένου να παλέψουν μαζί για να τα κατακτήσουν; Επίσης, έχετε κινηθεί μήπως δικαστικά σε ευρωπαϊκό επίπεδο για κάποια από τα ζητήματα της μειονότητας;

Πάντα η μειονότητα προσβλέπει σε συνεργασίες με δημοκράτες συμπολίτες. Το ζητούμενο, βέβαια, δεν είναι να γίνει μετώπο αποκλειστικά με άλλες μειονότητες, όπως η τουρκική μειονότητα της Θράκης. Το θέμα είναι να γίνει “ιδεολογική μεταρρύθμιση” στην χώρα. Ακόμη και μέτωπα να κάνουν μειονοτικοί απέναντι στην καθεστωτική πολιτική δεν σημαίνει ότι θα αλλάξουν το πρόβλημα. Πολύ απλά, αν εκεί που ήταν ένας “Εβραίος” τώρα υπάρχουν δύο “Εβραίοι”, δεν τους εξασφαλίζει τίποτα ότι δεν θα παραμείνουν στιγματισμένοι. Το κλειδί είναι στην πλειοψηφία των πολιτών, απέναντι στην οποία κάθε στιγματισμένος και κάθε μειονότητα, μαζί με τις εθνικές μειονότητες, πρέπει να δουλεύουν και να λειτουργούν με τρόπο τέτοιο ώστε από λίγοι να γίνουμε πολλοί ώστε να μπορέσουμε να πέσουμε για την αλλαγή της καθεστωτικής εθνικής-εθνικιστικής ιδεολογίας στην χώρα. Δικαστικά έχει αγωνισθεί η μειονότητα. Δύο κερδισμένες υποθέσεις στο ΕΔΑΔ (Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): μια για την περιπτώση της Στέγης Μακεδονικού Πολιτισμού και η δεύτερη για την υπόθεση της πινακίδας. Ακόμη εκκρεμούν υποθέσεις στα ελληνικά Δικαστήρια και προσπαθούμε να λειτουργούμε θεσμικά σε ένα οργανωμένο κράτος με τη λογική ότι υπάρχει διαχωρισμός εξουσιών σε μια χώρα, θεωρώντας ότι η ελληνική Δικαιοσύνη είναι ανεξάρτητη. Δυστυχώς, όλα αυτά τα χρόνια διαπιστώνουμε ότι αικόνη και η δικαστική δικαιοσύνη έχει

διαβρωθεί από την διαχρονικά εθνικιστική παιδεία στη χώρα και οι δικαστικές αρχές λειτουργούν παράλληλα με το βαθύ κράτος στα λεγόμενα εθνικά ζητήματα. Οπως και στην κοινωνία και στον πολιτικό στίβο υπάρχουν εξαιρέσεις όμως, έτσι υπάρχουν εξαιρέσεις και στο δικαστικό κόσμο σε αυτά τα ζητήματα σχετικά με τη μακεδονική εθνική μειονότητα και τα μέλη της.

0151: Επειδή τα “πικάντικα” περί πρακτορολογίας και συνωμοσιολογίας μας αρέσουν, δεν θα μπορούσαμε να μην τα αναφέρουμε. Είναι κλασική, δοκιμασμένη και επιτυχημένη η τακτική διασποράς “συκοφαντιών” για όποιον έχει άλλα βιώματα, δεν συμμορφώνεται ή από αντιρατσισμό ενοχλείται με τον ελληνικό εθνικισμό: θεωρείται “ανθέλληνας”, εσωτερικός εχθρός, πράκτορας των Σκοπίων, των Αμερικάνων, του Ισραήλ, υπάλληλος του Σόρος, Σιωνιστής, και ποιος ξέρει τι άλλο, ίσως και απόγονος των “νεφελίμ”... ή και «παπλά» ομοφυλόφιλος, κομμουνιστής και ναρκομανής – κατά δήλωση του Θ. Πάγκαλου το 2000 γύρω απ’ την “ανύπαρκτη” μειονότητα. Οι «κατηγορίες» στρέφονται όχι μόνο εναντίον σας αλλά και εναντίον όσων ενοχλούν την επίσημη ρατσιστική ιστοριογραφία και πρακτική...

Μετά από χρόνια εμπειρίας μπορώ να πω ότι πράγματι πολλές φορές μόνο με χαρούγελα μπορεί να απαντήσεις ή να σχολιάσεις όταν γίνεται αυτή η επίθεση σε εμάς, τα μέλη της μειονότητας, στα μέρη μας. Άλλες φορές σαρκαστικά σχολιάζουμε γιατί είναι πολύ δύσκολο να συζητήσεις πολιτισμένα, με επιχειρήματα και ουσιαστικό διάλογο, όπως γίνεται σε οργανωμένες κοινωνίες και κράτη, ειδικά για το σεβασμό στη διαφορετικότητα και μεταξύ αυτών τα μειονοτικά δικαιώματα. Από την άλλη, προσωπικά λυπτάμαι όταν βλέπω παρόμοια αντιμετώπιση και “επιχειρηματολογία”, όχι από αμόρφωσης πολίτες που δεν έχουν στοιχειώδεις εκπαιδευτικές γνώσεις, αλλά όταν ακόμα και ακαδημαϊκοί ή άτομα ανώτερου και ανώτατου επιπέδου μόρφωσης ακολουθούν την “πεπατημένη” λογική μεταξύ αυτών που περιγράφετε.

Να πούμε ότι πράγματι είναι δύσκολο από τα κάτω να μπορεί να αγωνιστεί δημοκράτης πολίτης στη χώρα για ένα καλύτερο αύριο. Τεράστια υπομονή και επιμονή συνεχώς, άλλωστε αυτό είναι και το νόημα για να ζει ένας άνθρωπος με αξιοπρέπεια, σεβόμενος πρώτα από όλα τον εαυτό του. Ο ιντερνετικός κόσμος μας έδωσε ευτυχώς τα τελευταία χρόνια τη δυνατότητα να μαθαίνουμε πολύπλευρα. Πριν χρόνια, διάβαζα παρεμβάσεις του terminal119, σε διάφορα portals μεταξύ αυτών στο indymedia και αλλού. Επίσης, όταν έκανα επισκέψεις στα Εξάρχεια σε όμορφα στέκια με φίλους, όλα τα προηγούμενα χρόνια, αιμέσως κατάλαβα ότι ευτυχώς στη χώρα υπάρχουν οάσεις δημοκρατίας. Το καλύτερο ντόπινγκ για μένα προσωπικά είναι οι γιγαριμίες μου με αληθινούς δημοκράτες συμπολίτες και προσπαθούσα αυτή τη θετική ενέργεια να τη μεταφέρω στα μέρη μας. Χαρά στο κουράγιο σας, καλοί φίλοι που χάρηκα ιδιαίτερα για την προσωπική μας συνάντηση στη Φλώρινα. Στο επανιδεύ.

0151: Ευχαριστούμε για τη συνέντευξη!